

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

POLISH BISHOPS'
CONFERENCE
—
CONFERENTIA
EPISCOPORUM
POLONIAE

CHRZEŚCIJANIE DLA EUROPY

Siła nadziei

„Pięknym jest stać się pielgrzymami nadziei. Pięknym jest też pozostać nimi razem!”. Takie zaproszenie papież Leon XIV skierował do wszystkich naszych Kościołów na zakończenie Jubileuszu Nadziei, aby „nadchodzący czas był światem nadziei”.

Jako przewodniczący europejskich konferencji episkopatów czujemy się odpowiedzialni za przyjęcie zaproszenia Papieża i podzielenie się nim. Żyjemy w świecie rozdartym i spolaryzowanym przez wojny i przemoc. Wielu naszych współobywateli odczuwa niepokój i zagubienie. Porządek międzynarodowy ulega zachwianiu. W tej sytuacji Europa musi odnaleźć swoją duszę, aby móc zaoferować całemu światu swój nieodzowny wkład w „dobro wspólne”. Możemy to osiągnąć, zastanawiając się nad tym, co przyczyniło się do powstania Europy.

Historycznie rzecz biorąc, po cywilizacjach hellenistycznej i rzymskiej, chrześcijaństwo było jednym z podstawowych wzorców naszego kontynentu. W znacznym stopniu ukształtowało ono oblicze humanistycznej, solidarnej i otwartej na świat Europy.

Dzisiaj żyjemy w pluralistycznej Europie, charakteryzującej się różnorodnością językową, regionalnymi różnicami kulturowymi oraz wieloma nurtami religijnymi i duchowymi. Oczywiście chrześcijanie są mniej liczni, ale nie przeszkadza im to powracać z odwagą i wytrwałością do tego, co stanowi podstawę ich nadziei.

Po zakończeniu wyniszczającej wojny, w wyniku której zginęły miliony ludzi z powodu ich pochodzenia rasowego, wyznania i tożsamości, pilna potrzeba budowy nowego świata stała się oczywista. Wielu świeckich katolików z determinacją postrzegało Europę jako wspólny dom i zaangażowało się w tworzenie nowych ram

międzynarodowych, w szczególności poprzez utworzenie ONZ. Celem było stworzenie społeczeństwa pojednanego, postrzeganego jako punkt zbieżności i gwarancja wzajemnego poszanowania różnic, bastion wolności, równości i pokoju.

W deklaracji, która doprowadziła do utworzenia Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWiS) – pierwszego kroku w kierunku Unii Europejskiej – autorzy mądrze stwierdzili: „Zorganizowany i żywotny wkład Europy w cywilizację jest niezbędny dla utrzymania pokojowych stosunków. Europa nie będzie mogła powstać za jednym zamachem i nie zostanie zbudowana w całości; narodzi się z konkretnych osiągnięć, które najpierw stworzą faktyczną solidarność”. Ojcowie założyciele Europy, Robert Schuman, Konrad Adenauer i Alcide De Gasperi, zainspirowani swoją wiarą chrześcijańską, nie byli naiwnymi marzycielami, ale architektami wspaniałego, choć kruchego gmachu. „Ponieważ kochali Chrystusa, kochali również ludzi i starali się ich zjednoczyć”, jak wielokrotnie podkreślał św. Jan Paweł II, przypominając rolę chrześcijan w budowaniu Europy.

Konrad Adenauer, 25 marca 1957 r., w przemówieniu wygłoszonym z okazji podpisania traktatów ustanawiających EWG i EWEA, powiedział: „Jeszcze niedawno wielu uważało porozumienie, które dziś oficjalnie zatwierdzamy, za niemożliwe do zrealizowania (...). Wiemy, jak poważna jest nasza sytuacja, której remedium może być jedynie zjednoczenie Europy; wiemy również, że nasze plany nie są egoistyczne, ale mają na celu dobrobyt całego świata. Wspólnota Europejska dąży wyłącznie do celów pokojowych i nie jest skierowana przeciwko nikomu (...). Naszym celem jest współpraca ze wszystkimi w celu promowania postępu w pokoju”.

Śmiercionośna tragedia II wojny światowej ostrzegła pokolenie założycieli Europy przed pokusą totalitarnych reżimów, które czerpią siłę z nacjonalizmu, aby realizować cele hegemoniczne, a których skutkiem może być jedynie wojna. „Wzmoczony

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

POLISH BISHOPS'
CONFERENCE
—
CONFERENTIA
EPISCOPORUM
POLONIAE

nacjonalizm jest formą bałwochwalstwa: stawia naród na miejscu Boga i przeciwko człowiekowi” – powiedział Alcide De Gasperi, podkreślając, że „zjednoczona Europa nie powstała wbrew ojczyznom, ale wbrew nacjonalizmom, które je zniszczyły”.

Europa nie może ograniczać się do rynku gospodarczego i finansowego, ponieważ groziłoby to zaprzepaszczeniem pierwotnej intuicji ojców założycieli. Szanując praworządność i odrzucając wykluczającą logikę izolacji i przemocy, Europa opowie się za ponadnarodowym rozwiązywaniem konfliktów poprzez wybór odpowiednich mechanizmów i sojuszy. Zawsze musi być gotowa do wznowienia dialogu, nawet w przypadku konfliktu, i dążyć do pojednania i pokoju. Europa jest wezwana do poszukiwania sojuszy, które stworzą podstawy prawdziwej solidarności między narodami.

Pomimo licznych ruchów eurosceptycznych w różnych krajach kontynentu, Europejczycy zbliżyli się bardziej do siebie, zwłaszcza od początku wojny na Ukrainie. Umiera stary międzynarodowy porządek, a nowy jeszcze się nie narodził. Papież Franciszek, świadomy tego, że znajdujemy się w okresie przemian epoki, określił to w następujący sposób: „W ubiegłym wieku Europa zaświadczyła ludzkości, że możliwy był nowy początek: po latach tragicznych konfliktów, których kulminacją była najstraszliwsza wojna, jaką pamiętamy, dzięki Bożej łasce zrodziła się bezprecedensowa nowość w historii. Europa, po wielu podziałach, w końcu odnalazła samą siebie i zaczęła budować swój dom. (...) Do odrodzenia Europy zmęczonej, ale wciąż pełnej energii i potencjału, może i musi wnieść swój wkład Kościół. To jego zadanie zbiega się z jego misją: głoszenia Ewangelii, która dziś bardziej niż kiedykolwiek przekłada się przede wszystkim na wychodzenie na spotkanie ran człowieka, niosąc silną i prostą obecność Jezusa, Jego pocieszającego i dodającego

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

POLISH BISHOPS'
CONFERENCE
—
CONFERENTIA
EPISCOPORUM
POLONIAE

otuchy miłosierdzia” (Przemówienie z okazji wręczenia Nagrody Karola Wielkiego, 6 maja 2016 r.).

Świat potrzebuje Europy. Chrześcijanie muszą zrozumieć tę pilną potrzebę, aby następnie móc zdecydowanie zaangażować się w jej przyszłość tam, gdzie się znajdują, z taką samą świadomością, jak ojcowie założyciele. „Polityka, przeżywana jako bezinteresowne zaangażowanie na rzecz służby miastu, na rzecz służby człowiekowi, może stać się zaangażowaniem miłości wobec bliźniego” – wyjaśniał Robert Schuman. W imię swojej wiary chrześcijanie są zaproszeni do dzielenia się z wszystkimi mieszkańcami kontynentu europejskiego swoją nadzieją na powszechne braterstwo.

Abp Tadeusz Wojda SAC

Arcybiskup Metropolita Gdański
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Kard. Jean-Marc Aveline

Arcybiskup Metropolita Marsylii
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Francji

Kard. Matteo Maria Zuppi

Arcybiskup Metropolita Bolonii
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Włoch

Bp Georg Bätzing

Biskup Limburga
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Niemiec

Warszawa, 13 lutego 2026 r.